

BALADRES

GASPAR JAÉN I URBAN

No havien esdevingut encara plantes de jardí. Silvestres, verinosos, funeraris, amb una saba blanquinosa i espessa que, com llet apegalosa, s'enganxava als dits quan n'esgarraves una branca, amb el fullam sempre verd, lanceolat i fosc, en arribar l'estiu florien espectacularment, exuberant, amb tot de flors perfumades, clares o embotides, blanques, rosades o lleugerament vermelles. Els baladres, però, assedegats sempre, eren arbusts que seguien el fil escondit i drenat de l'aigua subterrània al fons dels barrancs i de les rambles que s'obrien entre les serres que tancaven pel nord la contrada i per on baixava abundant, veloç, precipitada, l'aigua violenta de les torrentades. I cada any, el Consell de la Vila manava portar des d'aquelles serres una carretada de branques florides de baladre per encatificar els carrers del poble en la processó del Corpus.

No hi havia, doncs, baladres dins el recinte del jardí vell de l'hort. Tot guardant-ne l'entrada, però, davant mateix de la casa, en teníem tres exemplars gegantins, gairebé centenaris, dos de rosa i un de blanc, tots tres de flors embotides –amb abundants pètals enrotllats en cada floquet– que aixecaven per l'aire, fins una altura considerable, el seu abundant brançam i que es nodrien de l'aigua salada que corria per la sèquia, en un marge de la qual sorgien les soques poderoses, envellides, robustes i multiplicades. I sense que calgués tenir-ne cura, al llarg de l'estiu ens regalaven una florida abundant i generosa amb la qual, de nen, feia paganes ofrenes als déus de la natura: tot de flors emparellades a les caixetes seques –estretes i allargades, com piragües diminutes– que havien protegit les inflorescències de les palmeres, encara tendres.

Dels molts records que conserve d'aquells arbrotos que vaig mirar durant més de mitja vida m'agrada evocar l'agost que vingueren Miquel i Teia a la Festa d'Elx. Aleshores encara ens reuníem a l'hort la nit de la *roà* per conversar, llegir versos, menjar meló d'aigua i beure *nugolet*. Aquell any, el 15 d'agost al matí, després de la processó, hi tornarem a replegar les deixalles de la nit anterior. Encara quedava síndria i, en la calor sufocant del migdia, cadascú n'agafà una tallada. Els dies

© Gaspar Jaén i Urban

«I SENSE QUE CALGUÉS TENIR-NE CURA, AL LLARG DE L'ESTIU ELS BALADRES ENS REGALAVEN UNA FLORIDA ABUNDANT I GENEROSA AMB LA QUAL, DE NEN, FEIA PAGANES OFRENES ALS DÉUS DE LA NATURA»

de vacança solia tenir posada l'aigua per a regar l'hort i l'aigua, refrescant i joganera, s'escampava per les sèquies vorejades de palmeres. La Teia, tendral i somrient, la tallada de síndria mossegada a la mà, es va traure les sandàlies i, amb la faldilla arremangada, les cuixes esveltes i brunes a l'aire, introduí els peus nus en el corrent d'aigua fresquíssima –talment una d'aquelles divinitats paganes dels boscos i de les fonts a les quals, de nen, oferia caixetes de ramàs farcides de flors de baladre. Per sobre, els tres baladres enormes, com una cúpula verda, feien ombra i deixaven caure una florida blanca i rosa de flors embotides, com un homenatge, com una premonició, com un comiat. 🌿

Gaspar Jaén i Urban. Escriptor i poeta. Professor del Departament d'Expressió gràfica i Cartografia de la Universitat d'Alacant.

